

[Transcript] 198 Land med Einar Tørnquist / Mongolia del 2 med Benedikte Victoria Lindskog

Ukas annomsøer er NICE mobil, og de har svar på denne evige gåten som mennesker har spurt seg selv i årevis.

Hvor får de mest mobil data for penger?

Helligvis er den desperat i akten på kunnskap nå endelig over for i aftenposten skåring fra 10 januar 2023.

Contemporære gradet her altså, så var testvinneren NICE mobil med 12 GB data til 200 kroner.

NICE mobil gir altså mest data for 200 spenn.

Og det er ikke så allervært betankt på hvordan verden har blitt og når ting rundt har blitt dyrre for hver eneste dag, så er det fint å vite at man er de minste der kan spare inn på mobildataen.

Det er et gjelde selvfølgelig ikke deg som elsker å kaste bort penger på mobildata for å vise at du er en vetfyr.

Du er sikkert den samme typen som castesettbunker lufta og har gullblakte felge på kjære av deg, men om du foretrekker litt sundere smartere økonomi, så har NICE mobil abonnemange for deg.

Og om du nå skuler misthengsamt ut i lufta, føler jeg at dette her er for godt å være sant.

Her er noe muffens liksom.

Ja, skal du bare prøve NICE mobil gratis i en månte? Helt uten begynning. Ikke sånn så får du sjekke alle ut.

Så gå inn på nicemobil.no, last ned appen, velg deg ut av abonnemange som du har lyst på og legge til koden 1-2-3.

1-2-3 er børsdag 23. juni.

Du husker også å sende meg litt gaver, så er det jo for det er over 20. juni. 1-2-3 betal med VIPs, og så er du i gang. Og tilbudet gjelder helt til 31. mars, så er det ikke noe hastvekkelig å gjøre noe du passerer.

Eller gjør det nå med en gang. Skjøy!

Ja, her sitter jeg i dag fortsatt med Benediktet da, som forteller om sitt liv som nomade, ger. Ikke gjort, ger på de mongolske steppene.

Dette værkskapet er med åvo, er det du sier. Det er siste skrives med tre øer og en V. Den O med tøddelere, den uttalsen Å. Å, og V er en Ø.

Det er en myk B, eller myk V? Det er en blanding med.

Herregud. Du støter på disse øene overallt i dette språket, og jeg opplever med det er Å. Å. Å. Å.

Disse to typerne, de måtte du lære deg å kjenne, og kommunikasjonen er litt nysgjerre på hvor komplisert det var, og sånn prater å snakke med dem.

Ja, i starten var det jo ikke så veldig myk sånn muntelig prat, men man kan jo si mykje med kroppen da. Og så var det sånn at M og M sin ene drasteri, de hadde egentlig 10 barn.

Jeg tror det var 9 som var gjennrevne, men hun ene var Døvtum, og hun var det veldig mye på besøk, og det var en fordel.

For hun skjønnte hva jeg trengte, og hun forstod meg kjempebra, og jeg forstod henne enda bedre, så det var helt fantastisk, og hun er virkelig verdens sødeste damer.

Så vi bonde av skikkelig, og det var en sånn veldig trygghet, for hvis det var noe viktig, så bare ikke snakke med henne, og hun skjønnte meg på en helt annen måte.

Og etter hvert år lærte jeg M å skjønne hva jeg trengte oss, og hva jeg prøvde å si da med min stakkato Mogolsk, og jeg satte jo med ordboka kontinuerlig.

Prøvde å lage fine settninger og sånn.

[Transcript] 198 Land med Einar Tørnquist / Mongolia del 2 med Benedikte Victoria Lindskog

Og kjønte i lydene når det prøvde å lage. Det er jo den forferdelige lydene.
Lydene er ikke så vanskelig, ikke? Det er et latt med norsk og Mogolsk, og jeg tror Østerikere også synes det har vært enklere å få til lydene.
Sier du det? Østerikere under meg?
Ja, det har vært en hel del, og så er det mye klare vokaler.
Vi har jo også veldig...
Og?
Ja, så jeg synes akkurat det å få til dialekten.
Det gikk veldig bra, og den før det... Den vet jeg er ganske god.
Det eneste er at når jeg møter og har snakket om Mogolsk med folk i byen, så er det bare sånn, og ja, du er...
Da får landet, ja.
Du har vært på landet, ja.
Da kommer du å ge oss kjellet etter høyre etter å høyre etter atten.
Ja, det er helt sånn, da.
Ja, det er helt sånn, da.
Ja, det er helt sånn, da.
Ja, det er helt sånn, da.
Ja, det er helt sånn, da.
Ja, det er helt sånn, da.
Ja, det er helt sånn, da.
Ja, det er helt sånn.
Og det var jo en komparatif. Det gikk mest i dyr, da.
Som hvordan ser jæta ut, hvordan maker dere...
Det er krøllig, da. Blågrønn og helt trøyende.
Jeg har fortalt en del om kurer i Norge og jæter og server og sånn, og så har jeg fortalt en del av fjell, hvordan det så ut og...
Ja, det var en del liketer, og det var veldig morsomt, da.
Ja, ja, jeg er jo ikke sånn veldig frista til å gjøre dette her.
Jeg tar meg et år i ger, det må jeg å si, men for at skyken er litt nysgjerre på...
For jeg går jo gjerne tur i skrevet, hvis jeg har et land som må fordøyes, eller det må skru av verden litt, bare restarte.
Så kan jeg gå i skrevet, og så komme jeg hjem igjen, gjerne samme dag.
Og da har det skjedd nå med mitt hodobar på den tiden.
Hvordan er det å beklage uttrykket med så i gokk fra kobler verden, gjør det noe med måten gjernen opererer på?
Jeg tror egentlig det gjør noe med gjernen, for det første er å...
Også er hverdagen veldig lik, da, og så er det noe med denne følelsen av å være veldig mye ute, da.
Mye mye tid uten dørs.
Nå fikk jo ikke jeg beveget meg til å frekle mine, det er den første året.
Så det må jeg bare si det, men jeg vil tro at når du sitter på en hest, jeg har fått for menn, og kun er liksom bare...
Jeg vet, i hvert fall de jeg snakker med, sier at de setter en noen pris på den friheten som de kjenner på.

[Transcript] 198 Land med Einar Tørnquist / Mongolia del 2 med Benedikte Victoria Lindskog

Det er en enorm frihet. Det er flere som har påpekt.
Og da er veldig mye dag til nå, når du er ute og etter.
Også så er det klart de singer meg veldig, veldig, veldig flink til å singe.
Mångorske strupesang, som alle tenker på, er de singere i...
Det er først best allister.
De singer mångorske sanger, altså sangkulturen, den står utrolig slikt.
Hva er så type sanger er det?
Gammel eller hva lage sanger om...?
Alt mulig. Det er veldig mange sanger om mor.
Det er sanger om mor, ja.
Men de begynner tidlig, altså du ser liksom barna sitter der og...
De begynner tidlig å singe, da.
All du singer.
Er det ensamt?
Ja, jeg tror det er ikke det som karakterisererte feltet meg.
At det har felt meg utrolig ensam.
Angra du ofte, underveis?
Nei, jeg angra ikke.
Altså, jeg sitter jo igjen.
Den opplevelsen ville jeg aldri vært rundt, men det var skikkelig beinart, altså.
Ja, var det?
Nå er det ikke ganske bra, og jeg ble jo veldig, veldig tynn.
Fordi jeg hadde bare et måltid om dagen.
Nei, det er drømmen min, da.
Ja, ikke sant.
Nei, det var en dårlig del, så jeg ble under og feilenlart, og ble sjukt.
Ja, det gjorde jeg.
Ja, var det mye som magarsjever sånt, eller?
Nei.
Nei, hva er den der?
De kokker jo jævle maten, så det skal mye til for å få noe som helst.
Akkurat som samene?
Koker, koker, koker, kjøttet, alt er kokt.
Nei, det var ikke det, det var bare at det var litt lite mat, for det kjøttede du slaktepøsten.
Det spiser du jo selvfølgelig av.
Så tørker du mye også, og det tørker kjøttet er det du lever på frem til melken kommer, da.
Til sommeren.
Så det vil si at det er et halvt dårl, da.
Lever vi ikke bare melk, da?
Ja, veldig mindre.
Grøt, det sommer den.
Nei, det er alle mulige rarere, ikke rarere, men veldig gode melk for du til.
Og hoppe melk, da.

[Transcript] 198 Land med Einar Tørnquist / Mongolia del 2 med Benedikte Victoria Lindskog

Erik.

Ja, ok.

Den kan du lever på.

Kan du ikke få en ost og yoghurt, da?

Ja, jeg går så vidt, så.

Og så har man tørker kjøttet som man tar til noen mål til de.

Ja, jeg fikk litt banekenn.

Ja, du gjorde det, ja.

Nei, det var veldig, veldig lite mat.

Metabolisme, deres er det sikkert 20 og 1 på dette ene måltid, men for meg var det alt for litt, så.

Selvfølgelig.

Sånn at jeg ble altså helt skrappa, og ble veldig sjuk, så jeg måtte komme til Ulland-Batover, for det måtte jeg legge hjelp, da.

Jeg fikk det grus opp til, da.

Nei, det var unnerlagt, selvsatt.

Det er bare det som mangler masse stoffer?

Ja, det var det som skjøtt for, for tynn og for, ja.

Det var helt gruset.

Og det var så jeg lå der, og jeg var så sjuk, og hadde så enorme hodsmartier, da det som skjedde når det ble unnerlagt.

Ok.

Øldre og grønsefølgelig.

Det var ikke den der.

Øldre og grønsefølgelig, for det var første sekund.

Ja.

Og da måtte jeg bare sit og vente til det. Kanskje, kanskje kom en bil forbi.

Ja, og da er det ikke sånn verdens.

Ja, og da kom den bil forbi, og så kom jeg med en til Tesselæk, og så skulle jeg flye ut, da.

Du går ikke et sånt lite fly en gang i uka.

I en gang i uka, altså, det her er altså sånn forråd også.

Ja, ja.

Men nå går det ikke fly lenger, da.

Men da gikk det...

Nå har de vært på meg, da.

Nå har de vært i en gang.

Nå har de vært i en gang.

Ja, og da var du egentlig fullt på det flyet. Og jeg var helt desperat, for jeg måtte få litt hjelp, medicinsk hjelp.

Så da la jeg meg ned.

Den flyplassen er bare å steppe.

Så jeg bare la meg ned der, og så begynte jeg å hulke.

Og han som var sånn oppsynsmann på flyplassen.

Det er bare en, da, som styrer flyplassen.

[Transcript] 198 Land med Einar Tørnquist / Mongolia del 2 med Benedikte Victoria Lindskog

Han bare rister på øvrige å være ok, da.

Så jeg fikk jeg plass på flyet.

Men det var egentlig ikke plass, da, for det var bare syk og døgnet på det flyet.

Så da satt han en elgama sykman på en krakk i kokkbitten, og så fikk jeg hans sette.

Ja, det gjorde jeg. Da fikk han sette i kokkbitten, da.

Han fikk sitte.

Det er en fantastisk opplevelse på sluttet av livet.

Ja, på en krakk.

Og under denne reisen så kom kopiloten ut til meg, og lurt på meg haddekart.

Å, fyldig helsig.

Han om du hadde mistet deg, Jel.

Ja, haddekart, jeg.

Haddekart!

Du redde hele uten deg, så hadde du dundre en...

Kom igjen, Stil, hvordan batteren er?

Søren.

Hvis man skal snakke ned sånnne feltarbeidssurre til verdens fjerneste utploster, så er det gjerne litt lettvtint å snakke om maten.

Vi har vært innholdet med, er det noen sånn ordentlig, bonlukket retter, som er helt uspistige, som alle vi har der borte?

Ja, det kommer vi om på gaden, men det er klart at jeg tror det er leste gang at en sånn overskitter over de verste kulinariske kjøkken i verden.

Da kom mangolje, så noe nummer 2.

Bak England?

Nei, det er faktisk ikke. Bak Massagene.

Å ja, og hva usse er det de som er verst?

Ja, for det er blå og kjøtt.

Det er blå og kjøtt om melket.

Men det er også helt fassnerende hvor utrolig...

Jeg elsker alt med mangolje, men maten har det i lang vei å gå.

Er det lite farver og sånn, eller?

Det er veldig monoton, og den maten jeg fikk var eneste dag.

Det ene måltid, det var en før for suppe.

Med pasta, eller sånn mel- og vann som lager sånn pasta.

Kjøtt og fettbiter, for det er sånn fetthalde sauer.

De sauerne har store runde haler som flapper når de løper veldig.

Men den innholdet er veldig mye bra fett.

Det fetttar de varpere, og lenger det ligger mer mørt blir det.

Mest kalper i smaken kan man trykke til det blir.

Men det puttes opp i den suppe og er tillegg.

Det er det de gikk i.

Det er mer litt salt oppi.

Det er litt salt, og det er noe gitt i hvert fall.

[Transcript] 198 Land med Einar Tørnquist / Mongolia del 2 med Benedikte Victoria Lindskog

Akkurat når det er mat, så sliter det.
Det er mye som kan introducere.
Når jeg bodde, var det ikke noe grønnsaker eller?
Det er nesten uforståelig for meg.
Er det ikke dyrkbart kanskje?
Det er ikke dyrkbart.
Men da klart inn i et sesselegg, så fikk jeg tak i kålrot.
Smaksbon bak kålrot?
Ja, og litt kål.
Og tok meg inn, da lagde jeg M1.
Førikvård.
Det blir veldig gjerne.
Men de har båts.
Det er som etter båts eller dumplings.
Det er jo dumpling.
Det er fantastisk godt.
Ja, og det er festmaten.
Men det er bare til festen.
Bare til festen.
Og det må jeg bare si, at når du får godt kjøtt,
så er det reddende.
Ja, det gjør det.
Og vitløg, som de putter opp i vitløg.
Det er i båts som man bruker vitløg.
Og hosjur, som er en båts, bare stir-fried.
Ja, som fritert.
Men denne båtsen, den er helt fantastisk.
Den spiser du frikkelig mye av temperatur under nyttår.
Da går du fra hus til hus og besøker folk.
Da på båts.
Aldri noen siden det var så mettig, helt grusomt.
Ja, nettopp har du en magisk ekken krympjott,
eller en etcheløpt resten av det.
Det var så skådd du var å kjøre på.
Eller så er det jo noe som på husen slaktet man nu,
og da spiser man jo hele dyret.
Ja, hvor du tett på hele dyret snakker du her.
Ja, da har man tett på hele dyret.
Så jeg synes egentlig det meste var godt.
Det er gjerne, ikke gjerne, men selv hodet var godt.
Gjerne, det er jo den delen av kroppen som er mest respektert,
selvfølgelig, så den avvalde jo ov som fikk smak lite.
Ja, ja, det er smal over etter slet.

[Transcript] 198 Land med Einar Tørnquist / Mongolia del 2 med Benedikte Victoria Lindskog

Smal over, ja.

Men det de gjør, som kanskje ikke vi gjør i Norge,
er at de tar og lager av termene,
så lager de jo pølse selvfølgelig.

Men de spiser også magisk ekken,
og så innholde.

Og det er rett å skjette måte å få seg CVT-mennet på.
Og innhold i magisk ekken?

Ja, ok.

Hvorfor får du i deg alle vitaminen,
som på en måte smager gasset som dyrene har spist?

Ja. Gratis.

Det var ikke like godt.

Her stopper det litt for meg, ja.

Da kan jeg ta meg en sånne CVT-maxel,
fra en sånn tablette.

Ja, det går fint.

Og de pølsene, noe av dem som får ikke ut av alle avføringen,
får litt avføring smak.

Men utenfor det, så...

Litt sånn avføring smak, det trekker jo ofte riten ned.

Jo, da. Og det som er litt sånn...

Kanskje problematisk for oss,
som ikke er så veldig glad i gammel gjeit,
eller generelt enn gammel dyr,
er jo at mogulerne spiser bare i gammel dyrene.

Ja, for det spiser ikke...

Nei, og jeg skjønner det.

Det er kjempelogikk i det.

Det er kjempelogikk.

Det er ikke pattegris til lunch.

Det er ikke pattegris til lunch.

Og så har du jo, for eksempel noen ganger,
så kan du få myrmøl dyr.

Hva er råttene som står på bakbeide av sipip?

Det er det utenfor.

Og det er litt sånn...

Jeg var veldig usikker,
fordi svarte døren, pesten,
den eksisterer fra nede til moguleret.

Hei sånn.

Ja, og den som bringer det videre,
er jo selvfølgelig myrmøl dyr.

[Transcript] 198 Land med Einar Tørnquist / Mongolia del 2 med Benedikte Victoria Lindskog

Så du må være veldig, veldig stikke på.
Eller så spiser du.
Ja, og det er jo...
Det er jo en sykdommannering ikke vi har,
hvis man er litt langt fra behandling.
Du har veldig 24-48 timer etter å stå på deg.
På kommende.
Ja, til forbandling.
Det skal si sånn at moguleringen er ekstremt dyktige.
Og det skjedde under sosialismen.
Jeg er veldig, veldig flinke på å slenge områder
når det er peste.
Når du har startet døren?
Ja.
Ja, det er ikke så vanskelig å være så lite folk da.
Nei, men du må jo slenge en ganske stor område da.
Det er klart, det er klart da.
Men det var veldig godt.
Og det steker de på en veldig pussig måte å gjøre det ut da.
Hvor de graver litt ned i jorden.
Ja.
Eller drinke graver ned i jorden helvete,
men de legger av for steiner.
Ja.
Og så...
Ja.
Og så legger de den på.
Og så blir den magen til mummeldøret som en balong.
Den legger steiner inn i magen.
Ja, ja.
Og så blir den sånn balong.
Ja.
Og så blir den stekt.
Ja.
Ja, den stekst vinner jeg ut liksom.
Det er langt du bare har en...
Stegner inn i magen?
Ja.
In i magen i sånn sånn at du den...
Er sånn de slaktene med å putte glødende steider inn i munnen på?
En teide.
Det er en kalde steiner da.
Ja.

[Transcript] 198 Land med Einar Tørnquist / Mongolia del 2 med Benedikte Victoria Lindskog

Kulselig.

Det er kjempe, veldig, veldig smakfullt.

Kan vi ikke bare kjenne og snakke om hva man skyller ned disse her pølsene med litt avførig smak med?

For det er...

Og munnen blir dyr.

Ja.

Nå har man kommet seg igjen med denne menuen der.

Hva er det som får...

Hva er deres akkevitt?

Ja, det er mange for akkevitt.

Det var den daglig akkevitten om sommeren som er hoppemelka.

Som er jære hoppemelk.

Det er hessens egen melk som har stått litt i varmen.

Ja, og den er kjempe god hvis familien er gode på det.

Ja.

Det er virkelig dårlig hvis de er dårlig på det.

Min familie var kjempeflink.

OK.

Jeg vet at det høres helt tullt ut, men for meg smaker det litt som jordbær-joghurt.

Ja, OK.

Altså...

Ja.

Men den er jo full av bobbelig ut.

Det er veldig deilig.

Og den må du stampe sikker 2.500 ganger hver kveld.

Hvor lenge, da?

Nå er jeg ferdig med 2.500 ganger, da.

Ja.

Og over lenge, du gjør det jo fram til...

Hvor mange kvelder?

Det er bare på kvelden.

Ja, OK.

Og lenge, du bare fyller på det som...

OK.

Men det er klart at siden du fyller på og de blir stående, så gjærer den jo ganske godt.

Det vet du.

Så når oktober kommer, så begynner det å bli ganske klutt i den, da.

OK.

Og jeg hadde jo litt sånn at på slutten av mitt feltarbeid, så var jeg klar for å dra hjem.

Ja.

Og da tenkte jeg, da er det like rett å bare bømte ned på.

Ja.

[Transcript] 198 Land med Einar Tørnquist / Mongolia del 2 med Benedikte Victoria Lindskog

Sånn at da gikk jeg en sånne konstant rus egentlig.

OK.

Jævn rus de siste ukene.

Da var jeg veldig glad.

Skal det være på ferie, eller skal det være på en sånn Jævn 0,4 hvertfall, da, i promille?

Det er den daglige, og den kan man jo...

Disse hjerteguttene som drar ut med hestene, for eksempel, på sommaren,

og de drar hjernen veldig, veldig lang tid nå, og sover bare under en sånn teltøk.

Ja.

De lever stort sett bak kvinn på happemelk.

OK.

Og kan de ikke...

Altså, opp med sju liter hver dag.

Nei.

Det er jo...

Men bra med alkohol.

Og fyr...

Ja, men på sommaren er den ikke så sterke nå, da.

Nettopp.

Så den blir vei utover hestene.

Sånn, da, det brygger de kontinuerlt hele året.

Og det er sånn...

Ordentlig sånn, når de brygger sett, da.

Ja.

Hva lager dere, da?

Er det liksom...

Pottet, eller...

Nei, nei, nei.

Du lager det av hjertemelk.

Ja, det er det.

Særmelk.

Kamelmelk.

Kamelmelk, du.

Ja, det går det sånn.

Det er sånn bak...

Nei, det er sånn bakterisk kamel.

Ja, bakterisk kamel.

Ja, det er sånn...

Ja, det er sånn...

Hjertefotkene er kanskje det aller verste.

Altså, det er sånn...

Hjertefotkene er et helt nytt ord for meg, sånn.

Ja, det er...

[Transcript] 198 Land med Einar Tørnquist / Mongolia del 2 med Benedikte Victoria Lindskog

Jeg synes det smaker skikkelig vondt.

Ja.

Det er som å legge seg ned før, så slikker grupper.

Rett og slett.

Altså, det er sånn...

Ja, fy av meg.

Men du har...

Får vi neppe folk mot deg på denne?

Nei, jeg tror ikke det.

Og det er mange mågodler også selv som ikke synes den er helt oppvarset.

Det synes du det.

Nei, det fortsetter ikke Russisk vondt.

Ja, det er veldig godt.

Det er mågodskvondt, da.

Det har kommet veldig mye bra vondt.

Den skjenkes han, for eksempel, den vondtkene.

Det er dyrre.

Det finnes vondtkene som er filtreret mange ganger, som er veldig reien.

Den er veldig reien.

Den er veldig smak.

Den er drikkbart, så tenker jeg på noe.

Det er helt fint.

Ja.

Men det er mye akkur, og det er mye akkur om sommeren, og det er ganske plagsamt.

Og kvinne synes det er kjempevanskelig.

Ja.

Så det er en tv-eggtsverd, kan du si.

Ja, jeg synes det.

Og vi var jo bryllup da.

Det var da jeg var med mannen og Tufa, min helstedater.

Og da var det jo mye drikking.

Og da skulle Lars drikke mest, selvfølgelig, for jeg var oppi jobb.

Sånn at jeg måtte å ta noe til.

Han ville gjerne være med den delen av kulturen.

Og han ble alkoholfiftet og ble skikkelig, skikkelig sjuk.

Ser du det?

Og det er fordi du merker ikke, liksom.

Du blir bare...

Det er mye drikkepresse der, altså.

Ja, ja, ja.

Og da hadde du knekt den koden, sånn at når de sa, du må drikke, du må drikke.

Det er et mogul sadasjon, så bare...

Ja.

[Transcript] 198 Land med Einar Tørnquist / Mongolia del 2 med Benedikte Victoria Lindskog

Særlig.

Og da lod det, da.

Ja.

Så jeg styrte under ganske mye på andre feltarbeide.

Men klart ikke helt på første, da.

Det er sånn det.

Så jeg hadde veldig mye dritttingsfolk inn i teltet mitt, altså.

Ja.

Og det er ikke noe særligt.

Er du behagelig, det?

Ja, kjempebehagelig.

Men det som er veldig fansnærende er jo...

Det har tittet ofte at du ser en annen hest som rier liksom forbi.

Og så ser du at opp på hesten ligger det faktisk en person.

Hesten vet hver en helvete.

Hatt bussen.

Men han har liksom bare noen av teipanfassen liksom.

Ja.

Og så finner hesten hver en helvete.

Ja.

Fy faen, det er veldig dejlgt.

Kjempe dejlgt.

Veldig, veldig kjøk da.

Bløtet...

Bløtet altså kommer seg hjemme på hestet der, ja.

Veldig, veldig bra.

Må sakke om gamle der.

Ukans annomsøer er nice mobil og de har svar på denne evige gåten som mennesker har spurt seg selv i årevis.

Hvor får det mest mobildata for penger?

Helligvis er den desperat i akten på kunnskapen nå.

Endelig over for i aftenposten skåring fra 10 januar 2023.

Contemporære grader der altså.

Så var testvinneren nice mobil med 12 gigabyte data til 200 kroner.

Altså nice mobil gir altså mest data for 200 spenn.

Og det er liksom alle verste betang på hvordan verden har blitt og når ting rundt der blir dyrre for hver eneste dag.

Så er det fint å vite at man er de minste der kan spare inn på mobildaten.

Dette gjelder selvfølgelig ikke deg som elsker å kaste bort penger på mobildata for å vise at du er en fietfyr.

Du er sikkert den samme typen som kastesettbunker lufta og har gullblakte felge på kjære av deg.

Men om du foretrekker litt sunnere, smarter økonomi så har nice mobil abonnemange for deg.

Og om du nå skuler misstengst om du er ute i lufta og føler at dette er for godt å være sant.

[Transcript] 198 Land med Einar Tørnquist / Mongolia del 2 med Benedikte Victoria Lindskog

Her er noe muffens liksom.

Ja, skal du bare prøve nice mobil gratis i en måned helt uten benning. Ikke sånn så får du sjekke alle ut.

Så gå inn på nicemobil.no, last ned appen, velg deg ut abonnemange som du har lyst på, og legg til koden Einar23.

Einar23 er børsdag 23. juni.

Dere husker også å sende meg litt gaver, så er det jo fordi det er år 23.

Einar23, betal med VIPs, og så er du i gang.

Og tilbudet gjelder helt til 31. mars.

Det er ikke noe hast vekkelig, bare å gjøre noe du passerer.

Eller gjør det nå med en gang.

Kjør!

Du er jo antropolog, du er ikke stor, ikke?

Så det er dere forskere jeg er helt utrolig opptatt av å fortelle hva dere ikke kan være bastant ut på.

Så det så fint med meg er at jeg er helt utrolig lite opptatt av det.

Jeg kan godt være et tillatt til å la veldig tabloid og være representant for det.

Så jeg kan egentlig ta litt ansvar for å snakke litt om mongolriket.

Så jeg føler jeg puss jo ikke nødvendig.

Fordi vi snakker jo rett og slett om ekstremt signifikant historisk grunn, når man snakker om mongolriket som rike.

Fordi dette område er om som mongolriket brettes seg ut fra i 162 år mellom år 1206 og 1368, der vi var foranand et som Gengis Khan, den njulne hårdere som har hørt om dette kanate i Rusland, og Kublai Khan som de som har lest sin Marco Polo sikkert kjenner godt, så har det Silkeveien med sin handelskontakt på tvæsj av det euroasiske kontinentet.

Den oppstår på den tiden her.

Og det er jo sannsynligvis via mongolernes ekspansjon vestover at svarte Devon kommer til Europa, ikke minst Krutte og boktrykkekunsten fra mine fenomene Papierpenngar.

Alt dette kommer fra Kina til Europa via mongolene.

Så vi kan ikke snakke om det, Vendicte.

Nei, greit.

Vi må innom.

Ellers tror jeg folk kommer til å kløse av veldig huve.

Vet du noe om dimersjonen av hvor stort dette var? Har du som inntrykkade?

Det er så geografisk utstrekning.

Vi snakker kjempe stort og kanskje det største noen sine.

Jeg tror det regnede som det tidende største sammenhengende rike, så tror jeg det britiske imperie regnede som enda større når det var på til største.

Men det er jo da større enn det Ruslan og Kina til sammen er i dag.

Det straktet seg fra Sibir i Nord til Vietnam og Manbukta i Sør og fra Korea i Øst til Polen i Vest, som er helt bananesvært.

Og du har kanskje fått med deg da.

Skal ikke du ta historiekertolen med hvem som var som hoveddrivkraften bak Imperiets vekst?

Det er vanskelig å ikke vomme seg.

[Transcript] 198 Land med Einar Tørnquist / Mongolia del 2 med Benedikte Victoria Lindskog

Og det var jo Gengiskan.

Gengiskan, vet du hva han heter nå egentlig?

Temujin.

Temujin, ja.

Han var egentlig en lokal høvding som tog, eller bare og bare, det var flott det da.

Men han forjente nomadefilleskapene helt Øst på de erasiske steppene.

Og jeg verket at han hadde en militære felttåg for å ekspandere rike, og det fikk nok ganske godt til. Stor succes.

Tog titlen Gengiskan, som betyr?

Ja, Omnipotent, eller noe mer selv, Ærskir.

Ærskir?

Ja, absolutt.

Og kapt noe som har vært mer tett på rettfedere den titlen?

Ja, det kom igjen i det også.

Og han var jo en fredd samle type, en gandig karakter.

Det er vanskelig å si hvor mange han drepte da.

Men vi er jo tabloide, eller jeg er jo personlig tabloide her, så jeg er igjen med på det talet som duker opp oftest når man gugler.

Og det er at mongolen er drepte omlag 40 millioner mennesker på sin vei i ekspansjonstiden.

Og det er jo et forferdelig høy tal nå, men med tanke på at det da var rundt 400 millioner mennesker i verden.

På den tiden så er det rundt 10% av verden befolkningen, som falt for mongolsk sverd og bur, som jo er helt vanvittig.

Og goddelse, Drenges Kall, hadde jo en kjekkesønne som jobba for den.

Det var jo blant annet en som heter Toloy, som jeg har nevnt i Turkmen i stedene i episodeen, for de som har hørt den,

det var nemlig han Toloy som sto for et helt sånn ekstremt blodig folkemål i byen Merv, som på den tiden her var verdens største by muligen, selvfølgelig noen som hevde det.

Jeg kan bare lese det som står på Wikipedia om hvordan det gikk da Drenges Junior kom dit i 12.21. For da står det altså, i 12.21 åpnet Merv i sine porter for Toloy, sønn til Drenges Kahn, mongolenes høveding.

Ettersom de første hadde ytt motstand, så ble alle byens innbyggere, 70.000, pluss 20.000 ganger, så mange flyktinger,

20.000 ganger så mange som kjødte 1.000.000 passet, drevet ut av byen, der de fikk strupende avskort.

En beregning etterpå konstaterte at mer enn 1.300.000 mennesker mistet livet i fjellet John Mansburg-Jengis Kahn.

Det var en enkel og grei slakt 1,3 millioner mennesker på par lager.

Helt vilt! Dette skjedde jo mange steder.

Post-Jengis, han døde jo etterpå i 20 år, maktet han trendt, så i 12.27 døde han, så var jeg altså store deler av Central Asia, Nordkina, Østa-Europa og Kopert.

Hvis jeg forstått det riktig, så ble jeg delt i fire deler, en til hver og sønne hans.

Og han som heter Øgudai, eller så er jeg til å snytte hos, det er sånn Ør og Godai.

[Transcript] 198 Land med Einar Tørnquist / Mongolia del 2 med Benedikte Victoria Lindskog

Han hadde ansvar for den østeligste delen, pluss han fikk titelen Storkam, og da hadde det en øverste myndigheten over de militære styrkende, og deler av de andre guttas-administrasjoner.

Det var han som var mest chef, hvis jeg forstår det riktig.

Og denne sønnekvartheten, de utvider, rike videre i forskjellige retninger, fordi det da aldri ble satt opp noe ordentlig sånn tronfølgerett.

Så ble det etter hvert da en uenighet selvfølgelig, strid mellom disse fire krangette sønne og deres arvinger igjen, og hvem da som egentlig hadde rett på tronen over hele rike.

Så ble det da Børgekrig i 1260, som splitt av rike, og selv om det var helt fortsatt mångodlike da, og ble samlet igjen under Kublaikan, så da var Øgudais nøvø igjen.

Så ble det aldri samlet på den måten som det var da, og etter at Kublaikan døde, så ble det formelt stykke opp i fire rike, og da var det litt om ferdig. Det var en kort historisk periode.

Men vi har jo noe de som har lest sin historie, og kanskje lest også litt om Marco Polo, og det kan være veldig anbefaldet hvis du er glad i en gammalt brak da.

Men det finnes noen bøker som tar for seg hans tekster igjen, og det er utrolig gøl gjestelig som om når han kommer inn i mångodlike på sin historie siden og jobber for Kublaikan, Marco Polo selv, og kom inn i dette fantastiske sommepalasse Sanadu, som han beskriver et helt utrolig bygverk, og så skjønner det etter hvert også at det er portabelt, at du kan slå seg med fraktes rundt, og det forteller som en sånn entusiasme.

Og så er det jo sånn da at det går litt dårlig ganske fort på 1300-tallet, så kommer det jo noe som kalles for en pandemi, og 24 millioner kvadratirometer er vanskelig holdt kontroll på uansett, og særlig når det da blir stykket opp i fire som det ble, og så blir det hardt ramme av pandemi, for på 1340-tallet så oppstår det noe i den gylne horde kanate, som er dagens Ruslan, som vi kjenner som svartedevenne, og den finner veien nedover til ilkanate, som er en av de fire delene, som er dagens Iran og Turkia og sånn der, og så seiner det derfra til Europa, men begge disse kanaterne, som allerede er prege av opprør, de faller jo nå på grunn av pandemin, og ikke lenge etter som faller kanate i Kina, og så blir det av mongolene Jag, de er de som de kom fra, og i 1368 hadde den her under et kinesisk herredøme, som skal være fram til 1921.

Så der blir det en liten flekk på deres historie, kan du si.

[Transcript] 198 Land med Einar Tørnquist / Mongolia del 2 med Benedikte Victoria Lindskog

Kjenner du forresten måten svartedevenne som kom til Europa?

Nei.

Murmuldur?

Nei, ikke Murmuldur denne kanate svaret.

I kanen, han gylne hørte det, han satt Jan i begge,
han hadde da beleiret en by som heter Kaffa på Krimhalle,
som vi er veldig kjent med nå fort,
men de hadde dratt med seg peste hjem fra,
og så ble det veldig harte rammer av sykdommer,
og så lette de døde og sånn,
og så skjønte jo at dette her var nå så smitt av en ærkontakt,
så de brukte det mot innbyggene i Kaffa-røslet,
de tok sine pests lik,
og så slyngde de dem med katapult over byen Murmuldur innen i byen,
og fikk da spredt pestebakterien der,
og fikk folk til å rømme og sånn,
og der kom liksom...

Biologisk våpen?

Rett og slett biologisk rigføring,
kan du da egentlig kalles en mongolisk oppfinnelse?

Hva synes du av min historietime?

Jo, det synes jeg var skikkelig interessant.

Hvis det er sant, da håper jeg det.

Jeg tror det mest henger på greipær,
altså, da må jeg si, du har gjort noe god jobb.

Det som er det som er...

Det er noen som er kuriosa med...

Alt det Gengis fikk til, da.

For eksempel postvesen, det har vi ikke snakket om.

Det har vi videreutviklet, du har vært på.

Det har vi videreutviklet, da.

Det har vi videreutviklet, da.

Det har vi videreutviklet, da.

Det har vi videreutviklet, da.

Hva i dagene er det som fattet av alle først?

Men det var jo veldig fiffig greia,
fordi det gjorde bare at gjennom hele Mongolia,
særlig fra Østevesta,
så hadde de stasjoner,
hvor det sto en hest og en mann,
og det var 30 kilometer mellom hver,
fordi det er det du kan få en hest i full speed til å løpe.
Det har flysket på maksfart, selvfølgelig?

[Transcript] 198 Land med Einar Tørnquist / Mongolia del 2 med Benedikte Victoria Lindskog

Ja, det er på maksfart, før de bare konkur.
Og så stod det en klare med en farskhest og dro videre.
Ja, det fungerer kjempebra.
Og jeg tror det har hatt mye å si.
Hvis man ikke har kaldet en sukses, så var det jo en sukses.
Det må vi vel kunne kalle det?
Man ser jo, særlig til 1990,
så var det jo en utrolig Jengiskan Revival,
på alle måter.
Votkan er en ting.
Flyplassen?
Flyplassen, heltidlig.
Og nå er jo Sukbatar,
som var på makt av den revolutionære helten,
kommunistisk revolutionære helten,
Sukbatar Square, som er liksom
det hovedplassen i Planbattet,
og den heter nå Jengiskan Square.
Så han har fått, for at det er jo kanskje historien,
en av de tydelige sånn bad guys,
du kan finne, det ligger jo strødd,
så liker han historien.
Hvordan har han snakket om det?
Han snakket ikke mye bad guys,
og så han ble jo fjernet under kommunistisk,
så ble han jo fjernet hele historien,
hele Jengiskan historien,
hele historien før 1920,
han ble jo fjernet fra historiebøkken i skolene,
så de visste jo svært litt om Jengiskan.
Men det er klart at han fikk en veldig oppsving
i 1990,
og jeg vet ikke om du har fått på deg
den starten av Jengiskan, som er...
Den rustrige stålgreia?
Den er helt sjuk.
Den er helt sinnsidig med alle Google-forresten?
Den var jeg inn i.
40 meter her, ja?
Ja, inn i, det ser jo litt da jeg var inn i,
og den tror jeg tog Heisen opp i den ene foten.
Ja.
Og han er den heste,

[Transcript] 198 Land med Einar Tørnquist / Mongolia del 2 med Benedikte Victoria Lindskog

og så sitter Jengiskan på toppen.

Det er verdens største rytterstatu for de som er lurer?

Den er altså så gigantisk,

og ligger, som sagt, i en pokro.

Ja, ja, det er altså alltid mogul.

Men det er veldig...

Den er blank.

Det er det som nå det råstet,

at det ser så koko ut ut på merken der.

Den er enorma, altså.

Men jeg kan også si det at

hvis man er veldig interessert i Jengiskan,

så kan du lese

hva blir det mongolenes hemmelige store

Secret History of the Mongols?

Ja.

Og det er jo opp mot å skrive på Jengiskanstid.

Er det det?

Ja.

Så den kan du ta en kik på,

hvis man er litt over gjennomstett interessert.

Ja, det kan det godt hende at noen her er.

Og det er jo en veldig spektakulær historisk skikkelse her, da.

Vi snakker om en veldig spektakulær skikkelse.

Ja, for så god for tid,

vi har klart å lage veiden største imperium.

Men hvis han, på mitt andre feltarbeid,

så var du en av...

Ja, hva blir han? Han var gift med en av søsterene

etter han som var på en måte lederne i læren.

Og han ble min hovedinformant.

Han var fantastisk, hadde mye kunnskap,

og veldig mye historisk kunnskap.

Han hadde, altså, en...

Det er jo ikke rysning, men du vet,

han hadde en sånn silke-skjorte.

Ja.

Som han mener at mongolen er fante opp,

som er veldig tettvenn,

så når pilen er skytte, så går det ikke gjennom å svøre.

Det er egentlig principet bakkevlar, tror jeg,

som er den der...

Han bruker skudsikre vester, og...

[Transcript] 198 Land med Einar Tørnquist / Mongolia del 2 med Benedikte Victoria Lindskog

Ja, og det lopper alltid hans.

Og hva fra den tiden?

Fra den tiden?

Fra den tiden!

Åh, herregud!

Ja, da har han holdet den.

Sier han, da. Så vi må jo satt på det.

Man har sikkert å slengre den på 60 grader, da er det da for dårlig.

Ja.

Men det er en ting som er litt så interessant å ta med seg også, det er jo...

I hele...

Altså, gjennom historien, så har det jo vært å holde kineserne ute for mongolenet, og jeg vil også si omvendt, da.

Ja.

Kineserne skal jo gjerne holde den høyden ute fra sitt ombraddel.

Ja.

Og så fikk jo den kineses gemur.

Ja.

Og den ble bygget nettopp for å holde mongolenet ute.

Mm.

Og den har gjort...

Altså...

Man kan holde sin nytten, synes.

Ja.

Hvis man kan si det sånn.

I forhold til nettopp det å ikke blande...

Ja, blande det mongolsket...

Altså, nå skal jeg si det, at...

Det var jo ganske mange kineser under Mantra Ching, som var liksom det siste dinastige for kommunismen.

Mm.

Så var det jo...

Er Ching den?

Ja, jeg ser Ching.

Ja.

Er Ching.

Eller...

[Transcript] 198 Land med Einar Tørnquist / Mongolia del 2 med Benedikte Victoria Lindskog

Ja.
Min og Ching.
Min og Ching og jeg.
Ja.
Så...
Ja, så var det jo på en måte...
Selv om det var kineser der,
og mongolenet var i Beijing i en periode,
og så videre, så var det jo...
Helt...
Jeg vet ikke om det er klart ønsket,
men det ble i hvert fall sånn
genetisk sett.
Ja.
Og i hvert fall til relset, så ble det ikke noe...
Mykst, altså.
Nei.
Og uten kanskje båsen, eller bautse,
som...
Maten, altså.
Kineserne, disse damplingsene,
som kineserne mener deg kinesiske.
Ja.
Og det ser man jo...
Man ser det i maten.
Ja.
Og når du ser på kinesisk mat,
som er så utrolig variert og smaptfullt,
og god smat, så er det klart at
det ikke skjedde en samarbeid.
Nei, jeg har fått den overgående.
Men også sånn i fall til...
Da jeg var der...
Jeg har fått første gange,
men jeg tror også senere,
da var det jo en veldig...
Og så hvis du var en mongol,
og ble kjæreste med en kineser,
så var det helt kriset.
Og ja.
Og det...
Og omvendt, enkelt.
Men kanskje mest i mongolia.

[Transcript] 198 Land med Einar Tørnquist / Mongolia del 2 med Benedikte Victoria Lindskog

Så det var å gift seg med fienden,
og du ble utstøtt.
Ja, så er det mulig å...
Kan du se det på...
på genetikken der nå,
at folk måtte ikke ha blå med seg?
Ja.
Ja.
Så det du...
Eller det mongolerne sier,
eller i i fall de snakke med sier,
er jo at kineserne,
de mongoliske beber,
de blir født med det som kalles
mongolin blue spot,
som har skjedd blåmerker,
som...
som ikke er på grunn av å slag.
Men det er det blåmerker,
eller er det bare noen blåmerker?
Nei, det ser ut.
Ja, det er blåmerker.
Det ser ut som noen...
manker opp beben, på en måte.
Ja.
Og de stekker seg, liksom,
fra rumpa oppover ryggen, da.
Ja.
Men for en mongol,
så er det det ippeste tegne
på at det er en ekte mongol.
Renraset.
Renraset mongol.
Ja.
Og jeg husker,
om en bebe er barn og barn.
Nei, dette var...
Det var et åldre barn,
ikke barn og barn.
Så holdt han opp foran meg.
Og så snuddde han beben,
og så sa han,
dette er en ekte mongolskutt.

[Transcript] 198 Land med Einar Tørnquist / Mongolia del 2 med Benedikte Victoria Lindskog

Se på alle disse flekkene.

Ja.

Han var skrekkelig fornøyd, da.

Det er ingenting som er så god,
som god gammel aktier har sett som er vel.

Ja.

Og det er litt sånn...

Det må jeg bare si, at...

Det går begge veier, da.

Det er her annet.

Men det har...

Ja, for å ene med,

hadde vi veldig lite tover for

kinesisk, da vi snakket om det, så...

Og det gikk på at de bodde tett,

at de var uheffelige,

at de var vulker.

Altså, det var alle mulige sånne begreper, da.

Men...

Folk som bor tett,

folk som bor sprett,

utvikler seg jo,

i alle kulturer,

er veldig forskjellige.

Det er sikkert motsetninger, da.

Ja.

Og det går skikkelig begge veier, da.

Altså, vi hopper,

til 1800-tallet,

var det altså russiske flyttelse,

som gjør seg mer gjelder i Mongolia.

Det, da,

er underakt kinesisk styrekoncentrering.

Så blir de kastet litt frem tilbake,

når de er kina-rusland,

og så endrer de opp som sovetisk vashalstat,

i 1921.

Øh...

Ytter i Mongolia, sånn,

da ble det, da,

klart, som folkerpublikket,

etter sovetisk model,

til kinesisk mishag, selvfølgelig,

[Transcript] 198 Land med Einar Tørnquist / Mongolia del 2 med Benedikte Victoria Lindskog

og underarledelse av Marskalk,
Shubai...
Nei, Shubai...
Choy Balsang.
Takk for å ha det.
Choy Balsang, er det hanset, da.
Han er, da,
stiftende av
som kommunistparti i Mongolia,
og...
kompiset av stadien, egentlig vel?
Ja.
Og Marskalk samfunnet er det Mongolia blir, da,
for det var ikke noe helt superstemning
i sovjet på den tiden her.
Det var jo sånn
svangsprinsenter som ble innført.
Ja, altså...
Hvordan det blir...
Det skjer egentlig ikke så mye.
Det var jo...
et land var...
nesten alle var nomadøy.
Ja.
Det var ikke så lett å finne frem til folk.
Nei.
Og det var...
å nyhøte.
Det var ikke sånn,
at nyheten spedte seg seg veldig fort.
Det var noe som alt...
som ikke fant ut dette her.
Ja.
Så det skjedde ikke så veldig mye,
faktisk,
før, egentlig,
sannolistiske forføkkelserne
som jo skjedde i Rusland.
Nei.
Eller i sovjet, da.
Og det...
Tjøybalsen, han var jo stal inn.
Altså, de har på en måte hatt sin len inn,

[Transcript] 198 Land med Einar Tørnquist / Mongolia del 2 med Benedikte Victoria Lindskog

og sin tøybalsen,
og sin...
Gud vet...
alle rekkene, da.
Ja.
Av ledere i...
i sovjet.
Men det som skjer,
er jo på...
er slutten av tradetale,
så begynner de sannolisticke forføkkelserne
i Rusland,
og de skjer også i Mongolia.
Mm.
De begynner litt før i Rusland.
Mm.
Og så vet han blir det.
Og det er...
har en stor effekt på samfunnet,
for da er det jo intellektuelle,
og...
Regjøse.
Regjøse,
og så damer da,
som blir enten hendretidt,
eller de må...
Hva heter det?
D-robe.
Ja.
Altså, de må rettigelig ta seg...
De tar seg...
Ydmykket, og...
Ydmykket,
og kan ikke praktisere lenger
som damer,
og blir jætre i seg for da.
Mm.
Netopp.
Og det...
Det er jo en tvangsprosess.
Er det liksom...
Ja, for det var vel...
Altså,

[Transcript] 198 Land med Einar Tørnquist / Mongolia del 2 med Benedikte Victoria Lindskog

da Japan besatt Manchuria,
altså på Trevetalle,
når østet i Kina,
da er det ikke kjent med begreppet.
Det er det kallet sånn Manchuria.
På Trevetalle,
så stod det i dag,
på Dørterskantil Mongolia,
og da var det så at
Mongolene slapp inn
sovetiske tropesvittere for slott,
som på det ble slags sånn...
startskud for,
liksom, den mest brutale forfølgelsen
av regjøre.
Og vi ser,
for slottet riktig svært,
altså da buddhisten særlig munkende,
i landet som fikk lide da,
og mellom 1936 og 1938,
så var det rundt hundretusende
buddhister og religiøse seminariteter,
som ble likvidert,
og landet,
ja, vel,
mer eller mindre samtidig,
tydligvis ikke opp til da, da.
700 kloster av tempel,
og blir da gjemnet med jorda.
Mm.
Er dette noe det snakkes om?
Hva er det...?
Ja, det er jo det.
Altså, jeg snakket jo med O.M.,
de opplevde dette her,
og så var jeg i hestbrikaden,
i Manchuria.
Ja. Så han hadde jo vært med i en annen krig,
men det var i Kina,
det var på tvivlsallet.
Ja.
Favoritennaring på den tiden her,
kanskje?

[Transcript] 198 Land med Einar Tørnquist / Mongolia del 2 med Benedikte Victoria Lindskog

Ja.

Han var ung fyre da,
og O.M. satte igjen og ventet.

Mm.

Ja.

Og noe av de medalene på delenens,
altså den drøktene,
er jo fra den tiden.

Ser du det?

Nei, altså det som skjedde,
og så det hadde jo,
en ting er det som,
de konsekvenserne hadde,
altså de tragiske konsekvenserne
hadde for buddhismen,
men også intellektørlemmen,
og intellektørlemmen,
men for menig mann og kvinne,
så var det jo,
så hadde konsekvenserne med at alle,
alle hjem hadde jo ulike sutrar,
eller sånn religiøse tekster,
buddhistiske tekster.

Mm.

Og de ble jo brennt da.

Ja.

De ble jo,
jeg kommer folk på,
kan ikke kalle det,
instruksjon,
men det var en far på instruksjonen,
og så ble jeg alltid brennt.

Ja.

Men ikke var det.

Skeksspøkene deres,
ble også brennt.

Og nei, så var det hele liksom.

Fordi et av målene var jo at alle skulle bli arbeideret
på lik, på samme nivå,
liksom,
og tilhøre til en slekt.

Mm.

Jeg hadde handlet veldig mye om å organisere

[Transcript] 198 Land med Einar Tørnquist / Mongolia del 2 med Benedikte Victoria Lindskog

denne pastorale riften,
og det skulle man jo få en stopp på.
Så alle Skeksspøkene ble brennt,
og det var jo krent kritisk,
fordi i de Skeksspøkene,
en mogor,
må gå niger nasjoner tilbake,
i fall til gifte mål.
Så du skal holde,
fordi jeg har vært så folk,
så det er en måte å holde styr på
den som kan isse med hvem.
Også i fall til hvem man,
altså hvor man kom fra.
Altså litt som islenske Skeksspøkker,
de er jo helt fantastiske.
Ja, ja, herregud.
Så de ble brennt, men det er...
Så for en rasering av...
Totalt rasering.
Ja.
Men det og O.M. fortalte at de gjorde det,
de sa det var en farlperioda,
men de innårendet seg.
Mm.
Også klarte de å bevare ikke Skeksspøkene,
men de bevarte noen av de tekstene sine,
religiøse tekster.
Ja.
Og O.M. fortalte at,
det var jo en inspeksjon der hele tiden, liksom,
at vi gikk om nisteret,
hvor de kom helt uanmeldt.
Så det de gjorde det var til gravdene,
for hver gang de flyttet, så gravdene ned på euroa.
Også hadde de tregulb i GR.
Ja.
Så de lå under der, da.
Så de overledde noen av det?
Ja, og noen av de,
om å ta religiøse objektene,
som var viktig for dem, da.
Ja.

[Transcript] 198 Land med Einar Tørnquist / Mongolia del 2 med Benedikte Victoria Lindskog

Men O.M. sa det var en friktlig vanskelig tid.
Ja, det ved å tro, selvfølgelig.
Det var jo hele på en måte kulturen,
og en veldig avvårlig trua.
Ja.
Og det var jo en veldig motstand,
spesielt kollektiviseringen.
For den, den kom på en måte,
ja, den begynte på 40-tallet,
men den ble ikke godkjent.
Det var da det var kjøpt for sin egen buskap.
Ja.
For det var kjøpt for sin egen buskap.
Så det er klart jeg står i mota,
på en måte i starten.
Ja, i starten.
Ganske lenge.
Ja, men så galt jobb.
Ja, ok.
Så kan vi hoppe litt frem med tid til,
da siden 80-tallet, så begynte det vel på en måte
og ble protest mot dette ettpartisystemet.
Folk begynte å bli lei.
Det var vel ikke sikkert noe strømninger
fra den østelige delen av vesten,
som begynte å nærme seg.
Og da er det demokrati på vei, er det ikke det?
Ja, jeg hopp slutt.
Rundt 1990, 1991, samme tid da som vesten.
1990 egentlig, da var det jo,
de kaller dem for en stille revolution.
Og det var jo på et saklig universitetstudenter,
som satte i gang dette her.
Ja.
De sørsjoner på Sokhbatar Square,
som nå heter Gings Khan Square.
Og så, etter hvert, så kollapsede det selvfølgelig.
Og det var jo på set og vis,
ja, hva skal man si?
Det hadde store konsekvenser.
Det hadde det hatt overalt.
Ja, det hadde det hatt overalt.
Og det er forsvant over natta.

[Transcript] 198 Land med Einar Tørnquist / Mongolia del 2 med Benedikte Victoria Lindskog

Ja.
Og så mer eller mindre.
Stjerne oppe fra flagget og...
Ja, og det rare er at det er forstående,
for da jeg kom litt i 1996,
så var det jo som det.
Altså, det er jo stjerner, ikke bare i flagget,
men det er jo stjerne på de jære på...
Altså, de stjerne oppe overalt.
Men det mest sånn påfallende var den her radon.
Det var...
For på alle markeder i hver leilett,
som er bygd,
vi snakker ikke tilt her.
Nei, jeg girer.
Vi snakker...
Så er de, på en måte, mutet.
De ser radonet.
Ja.
Og de kan du ikke slå med.
De står på.
Så klokka seks, så bare...
Kommer i nasjonalsangen,
eller internasjonalen,
og alt det drøm.
På kjempehøyt lydemaal.
De får vekke folk.
Ser du det?
Og så...
Ja, så var det radiongående.
Ja.
Og sammen på kvelden,
når det var tid for å legge seg.
Det var muten for å, liksom...
Ja, og de var overalt.
Altså, det var veldig...
Det var veldig færdig.
Det sover lenger, liksom,
bedre mennesker.
Det var skikkelig dårlig til.
For å være på ordentlig runde,
med litt hoppemelk på kjempe,
de andre.

[Transcript] 198 Land med Einar Tørnquist / Mongolia del 2 med Benedikte Victoria Lindskog

Også... Ok, men man går altså fra kommunisme til markedsliberal styringer enn de med, det er jo det man plærer å ha. Bli det økonomisk oppsving, eller? Nei. Det er jo ikke det. Det går åt skogen. Det går åt skogen, det er du. Ja. Det som skjer, det er jo alltid i sånne någansvaser, men det som skjer er jo at alt egentlig er mer eller mindre kollapser, sånn at... Fordi store deler av statsprosjektet kommer fra sovet, og det forsyner jo overlatt av. Og ja, fader dere, det kommer ikke noe penger inn lenger. Det kommer ikke noe penger inn nødt ut. Og det er heller ikke noe eksport. Eksportet heste, for eksempel, til løsene. Ja, det var det de cellet. Så frem til 1995, eller 1994 egentlig, så sult det jo folk. Ja. Og det er rasjoneringskupanger. Ja, det er så pass av våre fattet. Ja. Og helsevesten, og kollapser helt, og dødeligheten forstyr. Den stiger veldig særlig mørre dødeligheten. Ja. Og veldig mange av de sånn da... Ja, som jeg sa tidligere, og hadde arbeid i en annen fabrikk, eller etalt. Ja. De miste jobben sin.

[Transcript] 198 Land med Einar Tørnquist / Mongolia del 2 med Benedikte Victoria Lindskog

For det som nasjonaliserte bedriftene,
var å skjeme de da,
det blir bare...

Nei, de ble lignet brakk, da.

Ja.

Det var jo flere sesseleks som lå brakk.

Ja.

Men det var en spikfabrik.

Du vet, de der klassiske spikfabriktene,
må du bare lage spik for å holde moralen oppe.

Ja, ja, ja, ja.

Utan å egentlig fikk...

Selvfølgelig.

Ja.

Og Møbelfabrik, tror jeg,
hvis jeg ønsker riktige.

Ja.

Jeg kunne jo mye med O.M. om akkurat dette her,
og de sa at de var veldig optimistiske for fremtiden.

De tenkte at nå går det bra,
for nå...

De var veldig glad for å eiv sine egne dyr.

Ja.

At de ikke var en del av kollektive.

Ja.

Og tenkte at...

Og de hadde frihet til å tro.

Og det var veldig viktig for dem.

Ja, ja.

Og så gikk det egentlig i en åtskogen.

Ja.

Med både barn og barn og barn.

For de begynte å fattes dem,
og begynne å disse naturkassets rofne.

Ja.

Og fordi man ikke har...

Rett ut.

Og distrikspolitikken, den...

Den var ikke helt på topp.

Det var ikke noe tryggebørslags,
og vedum ville slåse på brysta.

Nei.

Den er det dårlig med.

[Transcript] 198 Land med Einar Tørnquist / Mongolia del 2 med Benedikte Victoria Lindskog

Ja.

Og det var jo kanskje noe av det sosialismen var kjempegod på.

Nett.

De nå dute hver eneste krinkel og grok i hele Mongolia.

Ja, det var alle skulle være like så...

Ambulerende helstjenester.

Du hadde jo en jordmødder som rette hest,

og tog jo med barn,

og fikk tilgang til veterinærtjenester.

Hvor som helst?

Yes.

Så det hadde de med.

Så det er jo en del som romantiserer over...

Selv i Øst-Tuskland i dag,

som romantiserer at alt var bedre før og...

Ja, jeg tror MMO gjorde det etter hvert.

Og det var fordi...

Det gikk veldig dårlig med folk,

og veldig mange måtte flytte til byen,

hvor de lever i virkelig sånne desperat fattigdom.

Ja, og etter 2000, så har jeg altså en tredje del av folketing

levd under fattigdomsgrenser,

og 60-70% av saldsporskete er bistans-overføring fra andre land.

Ja.

Og det er jo ganske harde tall.

Og så er det unødvendig.

Veldig unødvendig.

Det er så veldig.

Ja, men de har jo gruver...

De har så mye naturresurser.

De har så mye naturresurser at det er...

Så hvis de bare kunne forvalte det på en god måte...

I stemme for seg imitterer de det store gruverserskapene,

Aivan Homar,

som ikke sitter her og disnerne,

men er jo Tinto.

Nå er noen som tjene på det.

Nå er noen tjene på det.

Nå er noen ble veldig, veldig rike i mogulia.

Og det er da gull og kobber gruver.

Sånn som det drives.

Og det er jo geting og gruvedritt som på det er de to største industriene i mogulia.

Den dag i dag.

[Transcript] 198 Land med Einar Tørnquist / Mongolia del 2 med Benedikte Victoria Lindskog

Det er jo det det går i, da.

Ja.

Men neste år kanskje går bra i Mongolia?

Ja, men de har jo all mulighet til det.

Og jeg tror det var en delikasjon som kom til Norge, nettopp for å snakke med de åldrefom folkene.

For å finne ut av hvordan man kunne disponere og sparelpe på dem på de valgene man har.

Hvor mye du lærte at det, det vet jeg ikke.

Men håper det.

Det er meg ganske mange år siden.

Ja.

Du, jeg synes vi har snakket litt om det meste her nå.

Jeg lyst til å gå inn i en spaltet som jeg liker å kalle for.

Yes!

Gjertelig velkommen til Spaltnyøs,

hvor jeg presenterer fakta som er mildt interessant.

Som fortrinsvis søker å fremprovåsere responsen i Øs.

Men noen ganske blir det bare.

Og noen ganske blir, wow!

Da er jeg bo med.

Her skal det være i Øs.

La meg si dette her da.

Mongolia er verdens største land som verken har kyst eller grenser til et innlands hav.

Nei, vi prøver en del.

Jyggderdemidin Guratsha ble i 1981 den første mongolske kosmona ut.

Yes!

Ja, det visste du ikke?

Ja, jeg visste det.

Ja, det visste jeg også.

Ja, det var en stor helt.

Ja, jeg var jo forskjørminister for 2004 også.

Hvert og mer ekse.

Jeg visste ikke at det var noen mongoler i verdensrum, men jag har ikke vært i en.

Det har vært også.

Indre Mongolia ligger rett utenfor Mongolia.

Denne overrasker kanskje ikke deg så veldig kraftig.

Nei.

Noen blir overrask av det.

Indre Mongolia, som ikke er i Mongolia,

har større mongolstallende befolkning enn Mongolia selv.

Ja, mer enn.

[Transcript] 198 Land med Einar Tørnquist / Mongolia del 2 med Benedikte Victoria Lindskog

Genghis Khan's Mausoleum ligger ikke i Mongolia, men i Kina og har aldri innholdt kroppen til Genghis Khan.

Yes.

Ja, det visste jeg ikke.

Det visste jeg ikke.

Nei, jeg kan jo se.

Det er 13 ganger så mange hester,

og 30 ganger så mange saur som det er mennesker i Mongolia.

Ja, det stemmer nok.

Ja.

Det er også fantastisk mye hester og saur på etter.

Herregud.

Er det mange?

Ikke griser?

Ja, det tror du sikkert kan finne en annen gris i Nyoné, men det tror jeg verker hvor.

Nei.

Men jeg håper det.

Nå er det en mellom alle savenettlassen.

Min familie har det jo 500 hester.

500 hester?

800 hester?

Ja, og de var ikke spesielt i rike, men noen har 1000 og flere 2000.

En hesterjente har jo,

og det har jeg kostet 100.000 med en hesterhester.

Hvorfor?

Ja.

Herregud, det er 500.000 derer.

Mongolia er verdens nest største producent av hva som gir rull?

Er det ikke det største,

eller hva som det paler enda mer?

Alt i noe kina som er på første plass på alt sånt.

Ja.

Jeg har verdens nest største jak populasjon.

Det, tror jeg, stemmer.

Altså, jeg vet, jeg skal si gjøst altså,

men jeg tror til Bet, kanskje.

Nå ølger jeg helgeren nå.

Nei, det var veldig bra.

Jeg takker deg for å forlåne dine ører i resten,

og det jeg har skrevet opp her,

har vi allerede snakket inn i fotokasten for øveri.

[Transcript] 198 Land med Einar Tørnquist / Mongolia del 2 med Benedikte Victoria Lindskog

Så nå tar vi noe litt spørsmål,
før vi drar og henter i Barnagand,
og gjør på håndholdtredninget,
hva vi egentlig skal gjøre.

Ja.

Marte, nest englerer på hvor gode er de på hest.

Han befaler seg som et land for hesterferie
på samme måte som island.

Hvor gode er de på hest?

Jeg tror de kanskje er nærmest så best i verden.

Best på hest?

Ja, best på hest.

Hest av best?

Ja, hest av best på hest.

Ja.

Altså de er ekstremt gode ritter,
og de begynner når de er veldig, veldig små.

Ja.

Så veldig mange av de barnene i de lærerne,
og jeg får både din snak.

De starter som toring før de andre.

De er helt geniale.

Har de på?

Da starter de uten salg.

Ja, de starter.

Alle må godeskester er ganske små, da.

Ja, de er det, ja.

Ja.

Det er ikke noe araber.

Nei, det er så...

Men gutter og egentlige.

Ja.

Og noen av de blir veldig, veldig dyktige,
og er med i Nade om Hesteløp.

Hva er det der ålige feiringen?

Det er nasjonaldagene.

Ja, Nade av meg.

Og da er det begyntet å si oppvisning,
og bli full.

Ja.

Se for meg.

Noe sånt nå.

Og mat.

[Transcript] 198 Land med Einar Tørnquist / Mongolia del 2 med Benedikte Victoria Lindskog

Det kan vi se opp som mer, sånn.

Men da i Hesteløpet, så er det jo kundbarn som rir.

Og de rir...

Altså, det er jo ganske brutalt, egentlig.

Mange av de hestene dør jo på veien.

Altså, det er jo full...

Var det i høflene med hestene som gjør at de dør på veien?

Ja.

Ja.

Men når ikkevel, de er ekstremt god på hest.

Både barn og kinder.

De rir jo også.

Bortsatt hestene døren og hest.

Ja, men det skjer i Nade om Hesteløpene, og det er stor tragede og stor svarg.

Ja, OK.

Så om det anbefales...

Ja, det anbefales å dra på rippet hest i Mongolia.

Det er klart at det mål som...

Det er ikke bare bare.

Det er veldig mange funnene, veldig mange hundersukke til å være lei, som kommer virkelig etter deg og hesten.

Og så vil jeg jo anbefale å kanskje ikke ha en mogulisk sal.

Nei.

For den har jeg lagt opp tre.

Ja.

Treverk på alt, altså, det er jord og...

Det er veldig vondt, og de er tøddelganger på disse hestene, når du kommer inn i visstempo, går det bare sånn drrrrr.

Det er svart for oss som kan.

Ja, det er det ja.

Dette er det som gjøyking i døgge.

Jeg tror det er lettere å øke enn å lære seg slutt.

Også tror jeg du får en veldig, veldig liten del av lytterne på ryggen her.

Ja, ok, maar also det er kjempefanstklige measurements å bruke mange, mange år på å lære seg det.

For det er jo ikke bare å er opp her, det er ta□□.

Den skal det gjøre som tiddig, sånn at det er ikke bare våre.

Nå er det de som blir professionelle bi.

De misterstemmelsen på et eller andet tidspunkt!

Det er så utrolig anstagende for halsen!

Nei, det er ikke vanlig.

[Transcript] 198 Land med Einar Tørnquist / Mongolia del 2 med Benedikte Victoria Lindskog

Det er ikke møtt hver møntesens, som kan slay på sammen på siden av natt.
Nettopp. Hvor stor del av befolkningen bor fremdeles i djurt, spør Silje Ganes lite ved tunnen. Hvor rasende du blir når folk sier djurt.
Nettopp. Ger.
Det er veldig vanskelig å svare på. Man kan jo regne seg frem til. Man regner jo med at 70 prosent av urambatorsbefolkningen går i ger.
Og det er storbyen.
Så nå kan man jo begynne å regne. Det er fleste parten, tenker jeg, i mitt lille vold nå, bor i ger.
Da sier vi 80 prosent.
Det er mulig å ta helt feil her også.
Helt feil, har du ikke. Det er ikke mye. Det er pluss i 10 prosent.
Jeg har støyheten, hvis det skulle ligge for mogulisk presse med rasende stemme.
Håkon Olsenes har lurt på hvilken status Genghis Khan har i landet.
Og han har også et tilspørsmål som er låten Genghis Khan fra Eurovision Song of the Snow, så det er nye populær.
Og sier jeg, jeg har ikke møtt en eneste mogulisk mål som har hørt den.
Er det sant? Det er en snitt rart. Vi har vel hørt den, hvis jeg har hatt Asja Virten.
Han har vel litt om hvem vi har møtt, da. Så jeg har jo vært på landet, da.
Men kanskje vi hadde liksom hengt litt i byen, nå. Det er mulig.
Jeg har fått TVen, og det var ikke en pluggaie. Den var bare stor på altere.
Ja, det var nettopp det.
Nei, altså det kan det være at jeg ville tro at noen har hørt den, og at det er gult.
Men Genghis Khan har høy status.
Han har veldig høy status uansett hvor brutalt han var, så han har den som samlet mogulia til å trikke.
Og det tror jeg ikke vi skal le, før vi tar litt stil innsett viking i dess herringe.
Så vi er også så stolt av her til her, Hans. Det var jo voldtekt å dra på det i ikke stort sett.
Nettopp.
David Andreas, han spør hvordan oppleves Mongol Rally for innbyggerne i mogulia.
Er de positive til arrangementen? Jeg må si jeg har hørt det, Mongol Rally.
Det er et av oss som kjører bil til mogulia fra et eller andet ansted, er det det?
Hvor er de dra fra?
Hvor er teambaks, da er det noe sånt og det, men kan man bromme bilen?
Ja, det er om vi har å ha kanskje rareste elste bilen.
Ja, det er så ofte det.
Jeg har sett dem krus igjen om Gobi.
Ja.
Gobi-akten.
De må la plastet noe sånt.
Jeg tror nok at de er egentlig ganske likekulige.
Ja.
Og så tror jeg de tenker at herregud, så styg i bilen.
Ja.

[Transcript] 198 Land med Einar Tørnquist / Mongolia del 2 med Benedikte Victoria Lindskog

Dette var fordi de hadde sånne små koreanske kule.

Ja.

Som var veldig hård. De poleres.

Ja, ikke sant.

Nei, jeg tror det er fint med Mongol Rally, men jeg tror ikke de har så veldig mye.

Det er ikke en stor grei for de fleste av folk.

Jeg vet at noen står og riste på ure når de kjører gjennom.

Jan Bjørnar Bågeskar, han skriver, betyr uttrykker Chang hatang motso motso noe.

Black Edder blir spurt i sesong 3, episode 6, så man kan mångolisk å svare det.

Nei, altså dette er ord som jeg ikke vet om.

Chang hatang motso motso.

Chang, annet ikke.

Det har vi sikkert ekte.

Nei, altså jeg kan ikke. Dette kan ikke overshøttes.

Men utrolig morsomt, da.

Veldig kult spørsmål.

Hei, Rick Storheim, Hanovik.

Hva er den mest kjent oppfinneste fra Mongolia?

Og der har jeg lyst til å si kompositbun, som er komposit, betyr at det er satt sammen av to forskjellige materialer.

Det som gjorde at de tok verden, var at de hadde selv utrolig gode bune, for at de kunne skytte dobbelt så langt som de andre, og vant i krigene før de andre fyrte skudd.

Og så hadde jeg tillegg med seg en sånn primitiv hongranater, som jo også er veldig kult på den ferdige måten.

På 1200-tallet hongranater er ikke rart det gikk i et forskjell, da.

Det var veldig interessant.

Ja, fordi jeg kan ikke svarte på dette spørsmålet.

Da har du fått finge meg her også.

Har du sett på den kunnskapen?

Nå er det bare en 60-80 prosent riktig det jeg sier.

Ok, jeg tar en siste ting her, og det er Cecilia Sissi Finestals spørsmål.

Er dette den man drar på familieferie med barn, eller er det mer voksenalder?

Det er jo et veldig god spørsmål.

Jeg har jo dratt først med en datter, og så med tre døttre.

Aldre med sønder, du vet ingenting å ha med seg sønder.

Nei, det er jo litt trøbbelt å ha, fordi du må kjøre biler.

Og så er det jo tungt og langt, og sånn i bil.

Og så er det jo veikrå på vei en.

Ja, du sett med biler igjen.

Ja, så er det så ytterst komisk faktisk.

Når du kommer sånn av veikrået, hvor det er i kjede.

Hvor du kan få liksom båt den ene stedet.

Og ja, det har flere.

[Transcript] 198 Land med Einar Tørnquist / Mongolia del 2 med Benedikte Victoria Lindskog

Er det tørre venner, eller?

Ja, nettopp.

Men vi reiste jo selvfølgelig mye med 2 over 1.

Og det gikk jo veldig fint av hva det var i henne.

Men da reiste vi alle tre.

Og hun minste var fem, hun og mellomste var sju, og 2 var vel 14.

Ja.

12, 13.

Det var litt slitsamt.

Og det er fordi det er langt mellom steder.

Ja.

Og små barn.

Det var planerig med drivstoff.

Ja, da har du da modulerede en chauffeur, da.

Da har jeg en bil med chauffør.

Men det er litt som morsom, fordi jeg spør de to yngste.

Var det de sterkeste minne fra Mongolia og Pallavart?

Så sier de, sønbål seng i Beijing.

Sønbål seng i Beijing.

Den er fint.

Ja, det er veldig bra.

Da vet du hva den er gjennom.

Tua, høyste, hun sitter her med en del rare minne,

som da en fald ned i, hva man kan kalle,

ute-do-hulle i Leijern.

Med helt nye kinesiske rørlaksko.

Hun fald ned-do.

Hun fald ned-do, og så var det Gursel og noe som fant henne.

Og vi måtte jo...

Ja, hun måtte jo vaskes for å si sånn.

Ja, det er så det.

Det er ikke så skikkelig.

Nei, men det er et utrolig vakre land,

men det er ikke et land som er så lett å reise med barn, det er ikke det.

Men i Lombater er det mye barneparker.

Og lektplasser.

Og det skal si så at de lektplassene, de blir laget under kommunistiet.

Men de, der er det mange som sitter og drikker, så det er kanskje mer glaskår

enn det er...

Det er ikke ev-sann, da, for å si det sånn.

Nei, jeg skjønner.

Fikk du ikke hørte om latrinekatastrofen i Erfurt i 1164?

Nei.

[Transcript] 198 Land med Einar Tørnquist / Mongolia del 2 med Benedikte Victoria Lindskog

Nei, jeg kan bare avføre at 1184 i Erfurt er stort.

Da kan jeg ta det som siste farvel for i dag.

Latrinekatastrofen i Erfurt.

Den var en bileniet som fant sted i Erfurt, Tyskland, 20 juli 1184.

Stort antalladelig fra det tyske romerske rike møte det et enkelt rom i Peterkirken,

og dere samlet det vekt fikk gulvet til å kollapse ned i latrine i kjelleren,

og førte til at minst 60 druknet i avføring.

Det var latrinekatastrofen i Erfurt.

Den hadde du ikke hørt om.

Den hadde jeg ikke hørt om.

Yes, kan du si da.

Tusen takk for at du kom.

Det var veldig glede.

Fantastisk å ha deg.

Det var veldig glede å være der.

Det var siste gang du sikkert fikk noen spørre ham om å si noe om Olle.

Det var veldig glede for deg da.

Ha det bra!

Plan B.